

La Mercè, l'escola del Rastre

Un grup de pares d'escolars de Tortosa de 3 anys s'han manifestat els darrers dies per a queixar-se perquè en la distribució de places per al curs vinent no els ha estat assignat el centre que hi havien sol·licitat. Sembla que després de diverses gestions alguns s'han pogut recol·locar, però en quedaran sense poder-ho fer i se'ls ha proposat plaça a l'Escola de la Mercè. Molts pares són reticents a portar-los a aquest centre.

Josep Bayerri Raga,
periodista

Durant molts anys l'Escola de la Mercè fou l'únic centre d'ensenyament públic de Tortosa. L'any 1835 el convent dels mercedaris que hi havia a Tortosa des del 1446 fou expropiat i utilitzat com a magatzem i, eventualment, caserna; fins que el 1843 passà a mans de l'Ajuntament. L'edifici fou dividit en dues parts; l'església esdevingué un teatre, fins que el 1903 al seu solar s'edificà l'actual Temple de la Reparació; i el convent fou habilitat l'any 1848 per a acollir les set escoles públiques d'instrucció elemental que hi havia aleshores al municipi.

L'edifici fou objecte de diverses adaptacions i reformes al llarg dels anys, fins que el 1970 es declarà en ruïna i fou desallotjat. Les classes es traslladaren a diversos indrets durant quinze anys, fins que s'iniciaren les obres del nou edifici, al solar que havia ocupat la Fàbrica de Gas, al ba-

rrí del Rastre, i la nova escola fou inaugurada el desembre de 1987. Durant els anys següents es van construir nous equipaments escolars a Tortosa: el 1991, els col·legis públics de Ferreries i del Temple; el 2006, el Cinta Curto, també, a Ferreries; i el 2014, el del barri de Sant Llätzer. Per a la gent de Tortosa la Mercè ha passat a ser l'escola del Rastre.

El barri del Rastre és de creació recent. El 1886 una barrancada va inundar la part baixa de la ciutat i va provocar grans pèrdues. Les autoritats locals, enfrontant-se amb el governador militar, que volia mantenir la situació de plaça forta tancada, van enderrocar la muralla interior, el traçat de la qual es conserva per les restes del seu basament que travessa la plaça. Tot seguit es va urbanitzar la gran esplanada que quedava fins a la muralla exterior, encara dempeus. Seria el primer eixample de Tortosa amb una gran plaça i carrers rectes, regulars i encreuaments a escaire. Al principi resultà un barri modern amb cases senyorívoles, pe-

Amb la creació de nous col·legis a altres barris, l'Escola de la Mercè, que era l'única de Tortosa, ha quedat com l'escola del Rastre.

rò el fet que el barranc continués obert fins a 1965, quan la cobertura s'allargà fins fora del nucli urbà, en limitar les possibilitats i feu que l'eixample del Temple, començat al mateix temps, li passés al davant.

Després de la guerra, el barri del Rastre, a més d'un barri de treballadors, artesans i gent d'ofici, passa a ser el barri dels gitanos benestants i assimilats que parlaven en català (firaires i negociants, en general). El 1958 el Bisbat reobre el Col·legi de Sant Lluís, actualment arxii comarcal, per a nois de primària, i el 1969, el Col·legi dels Josepets, fins aleshores seminari de la Germandat dels Operaris, passa a col·legi d'educació primària i secundària. L'existència

d'aquests dos centres donà molta vida al barri. Per altra part, l'any 1971 s'inaugurava la nova seu dels Jutjats, que fora antic Hospital, i el 1973 obre el Casal Tortosí, que esdevingué una mena de centre social del barri totalment integrador, especialment, per part dels gitanos, que hi donaren molta vida amb la seua presència. Tot i que l'existència dels col·legis esmentats fou curta, les autoritats locals apostaren pel bari per ubicar-hi serveis. Així, entre altres, el Centre de Formació Professional i l'Escola d'Art de la Diputació, al que fora Convent de Sant Joan i l'Escola d'Idiomes i la Delegació Territorial d'Ensenyament el 2003, a més de la urbanització de la plaça o els carrers adjacents. Mal-

grat tot, no es va poder evitar la lenta, però continuada, degradació: cases tancades i abandonades, edificis enderrocats i la fugida de molts de veïns a la recerca de barris més nous i millor equipats.

Tot acceptant les bones dotacions físiques del Col·legi de la Mercè, la reconeguda competència del seu professorat i la modernitat del projecte educatiu, molts de pares no volen portar els seus fills de tres anys a un barri on consideren, encertadament o erròniament, que hi ha problemes de seguretat i poden haver-n'hi de convivència. Els pares volen sempre el que creuen millor per als seus, sense que ningú haja de donar-los llicons de saviesa prepotent. ■